

فصل پنجم

معدن

مقدمه

آمارگیری از فعالیتهای مربوط به معدن کشور و انتشار مستمر نتایج آن، از سال ۱۳۳۳ توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت وقت آغاز شد. این آمارها، هر سال همزمان با انتشار "آمار فعالیتهای صنعتی"، در ضمیمه نشریه مذکور به چاپ می‌رسید ولی از سال ۱۳۳۹، آمارهای مربوط در نشریه‌ای مستقل تحت عنوان "آمار فعالیتهای معدنی ایران" منتشر شد. اولین سرشماری از معدن کشور در آذرماه سال ۱۳۴۲ توسط وزارت اقتصاد اجرا شد و از سال ۱۳۴۲ تا سال ۱۳۵۳، دفتر آمار وزارت اقتصاد با استفاده از آمارهای دفاتر معدن نقاط مختلف کشور، هر سال آماری از فعالیتهای معدن جمع‌آوری و منتشر می‌کرد. در سال ۱۳۵۳، دومین سرشماری از معدن کشور با همکاری مرکز آمار ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت اجرا شد. از سال ۱۳۵۳ تا سال ۱۳۵۷، مرکز آمار ایران به‌طور سالانه بخشی از معدن کشور را به عنوان معدن منتخب مورد آمارگیری قرار داد. از سال ۱۳۵۷ تا سال ۱۳۶۳، به‌دلیل عدم اجرای طرحهای آماری و نیز فراهم نبودن آمارهای ثبتي جامع، این بخش از فعالیتهای اقتصادی دچار خلأ آماری شد. در سالهای ۱۳۶۴ و ۱۳۶۵، مرکز آمار ایران به آمارگیری از معدن تحت پوشش بخش عمومی اقدام کرد و در سال ۱۳۶۶، سومین سرشماری از معدن کشور را به مرحله اجرا درآورد. از سال ۱۳۶۷ تا

کنون به استثنای سال‌های ۱۳۷۰ و ۱۳۸۴ آمارگیری از معادن کشور به‌طور سالانه انجام شده است.

آمار و اطلاعات مندرج در این فصل، علاوه بر نتایج آمارگیری‌ها و سرشماری‌های مذکور شامل آمار و اطلاعات شرکت‌های تعاونی معدنی ارائه شده توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز می‌باشد.

در مورد آمارهای ارائه شده، توضیحات زیر ضروری است:

۱- در آمارگیری از معادن فعال کشور، اطلاعات مربوط به نفت و گاز، مواد رادیواکتیو و خاکرس جمع‌آوری نشده است، و به دلیل اهمیت خاص نفت و گاز، اطلاعات آماری مربوط به این فعالیت‌ها در فصل ۶ (نفت و گاز) به‌طور مجزا ارائه می‌شود.

۲- در طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور، معادن شن و ماسه به روش نمونه‌گیری و سایر معادن به‌صورت سرشماری، مورد آمارگیری قرار می‌گیرند.

۳- در این فصل برای طبقه‌بندی فعالیت‌های بخش معدن از طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌های اقتصادی (I.S.I.C.)، ویرایش چهارم، با اعمال تغییراتی در آن استفاده شده است.

تعاریف و مفاهیم

معدن: مجموعه کانسار (ذخیره معدنی که بهره‌برداری از آن اقتصادی می‌باشد) و ماشین‌آلات و تسهیلاتی است که به منظور اکتشاف، تجهیز و بهره‌برداری و کانه‌آرایی از آن کانسار ایجاد شده است. کانه‌آرایی، به تمامی عملیات فیزیکی و شیمیایی که به منظور جدا کردن قسمتی از مواد باطله از کانه و یا تفکیک کانه‌ها از یکدیگر صورت می‌گیرد، اطلاق می‌شود.

معدن در حال بهره‌برداری: معدنی است که دارای مجوز بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت (غیر از معادن شن و ماسه) و یا شهرداری‌ها و فرمانداری‌ها (برای معادن شن و ماسه) بوده و نیز در سال آمارگیری، حداقل به مدت ۳۰ روز به صورت پیوسته یا ناپیوسته، مجموعه‌ای از عملیات استخراج (در پاره‌ای از موارد همراه با کانه‌آرایی)، به منظور به دست‌آوردن کانه قابل فروش در آن انجام گرفته باشد.

مدیریت خصوصی: مدیریتی است که توسط افراد یا مؤسسات خصوصی اعمال می‌شود.

مدیریت عمومی: مدیریتی است که توسط وزارتخانه‌ها، سازمان‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانک‌ها، شهرداری‌ها و سایر مؤسسات بخش عمومی اعمال می‌شود.

شاغلان: تمامی افرادی هستند که در داخل یا خارج معدن به صورت تمام‌وقت یا پاره‌وقت برای معدن کار می‌کنند. شاغلان از نظر وظیفه‌ای که به عهده دارند به دو گروه شاغلان خط تولید (ماهر و ساده) و سایر شاغلان (اداری، مالی و خدماتی) تفکیک می‌شوند.

شاغلان ماهر خط تولید: کارکنانی هستند که به اعتبار دانش فنی و تجربه‌ای که کسب کرده‌اند، توانایی انجام یک قسمت از کار فنی خط تولید را داشته باشند، مانند مهندسان، تکنیسین‌های فنی، استادکاران، سرکارگران، کارگران ماهر، تعمیرکاران و رانندگان.

شاغلان ساده خط تولید: کارکنانی هستند که شغل مورد تصدی آنان در خط تولید نیاز به تعلیم و کسب مهارت ندارد، مانند: کارگران ساده، باربران و بارگیران.

سایر شاغلان (اداری، مالی و خدماتی): کارکنانی هستند که به امور دفتری، اداری، مالی و خدماتی معدن و یا دفتر مرکزی، اشتغال داشته و به طور مستقیم در امر استخراج و تولید دخالت ندارند.

در ارائه آمار شاغلان، توضیح این نکته ضروری است که در محاسبه از روش "متوسط تعداد شاغلان در سال" استفاده شده است.

جبران خدمات مزد و حقوق بگیران:

عبارت از مزد و حقوق و سایر پرداختی‌ها (پول، کالا و) به مزد و حقوق بگیران است. مزد و حقوق: منظور، مجموع پرداختی‌های کارگاه به صورت پول و یا کالا به مزد و حقوق بگیران است.

سایر پرداختی‌ها (پول، کالا و): این پرداختی‌ها شامل پاداش، اضافه کار، هزینه خوراک، پوشاک، هزینه ایاب و ذهاب، حق اولاد، حق عائله مندی، حق مأموریت، بدی آب و هوا، سهم کارفرما از بیمه‌های اجتماعی، خواربار، بلیط اتوبوس و است.

تولید مواد معدنی: مجموع مواد معدنی حاصل از یک رشته فعالیت استخراج است که به اشکال گوناگون قابل عرضه به بازار می‌باشد. شایان ذکر است که در بعضی از رشته فعالیت‌ها یا معادن،

مواد معدنی به همان صورتی که از کانسار استخراج می‌شود، عرضه می‌گردد در صورتی که در بعضی دیگر از رشته فعالیت‌ها یا معادن، مواد استخراج شده پس از انجام عملیات فیزیکی یا شیمیایی لازم به منظور جدا کردن قسمتی از مواد باطله، تفکیک کانه‌ها و یا افزایش عیار ماده خام، به بازار عرضه می‌شود. ضمناً در یک رشته فعالیت، ممکن است چند ماده معدنی به دست آید، مثلاً در رشته فعالیت استخراج سنگ مس، مواد معدنی سنگ مس، کنسانتره مس و کنسانتره مولیدن از تولیدات رشته فعالیت مذکور به حساب می‌آیند.

ارزش تولیدات: ارزش مواد معدنی استخراج شده و ارزش ضایعات قابل فروش مواد معدنی به قیمت تولید کننده یعنی قیمت فروش به مشتریان در محل معدن است.

سرمایه‌گذاری (ارزش تغییرات اموال سرمایه‌ای): رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۴- کشاورزی، جنگلداری و شیلات".

ارزش افزوده: عبارت از ارزش دریافتی‌ها (ستانده‌ها) منهای ارزش پرداختی‌ها (داده‌ها) است.

ارزش دریافتی‌ها (ستانده‌ها): عبارت از ارزش تولیدات مواد معدنی، ضایعات قابل فروش مواد معدنی، ساخت و تعمیر اساسی اموال سرمایه‌ای توسط شاغلان معدن و سایر دریافتی‌های معدن است که شامل دریافتی بابت کارهای کنتراتی، تعمیرات جزیی ساختمان و لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزیی ماشین‌آلات آزمایشگاه و... می‌باشد.

ارزش پرداختی‌ها (داده‌ها): عبارت از ارزش مواد، ابزار و وسایل کار کم‌دوام، سوخت مصرف شده، آب و برق خریداری شده و سایر پرداختی‌ها است که شامل پرداختی بابت کارهای کنتراتی، تعمیرات جزیی ساختمان و لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزیی ماشین‌آلات، آزمایشگاه و... می‌باشد.

شرکت تعاونی: رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۴- کشاورزی، جنگلداری و شیلات".

شرکت تعاونی معدنی: نوعی شرکت تعاونی است که در زمینه استخراج، بهره‌برداری و فروش مواد استخراج شده از معادن فعالیت دارد.

گزیده اطلاعات

براساس نتایج طرح آمارگیری از معادن فعال استان در سال ۱۳۹۵ تعداد ۳۶۳ معدن در حال بهره‌برداری در استان وجود داشته است. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد، مجموعاً ۵۴۸۲ نفر در این معادن به کار اشتغال داشته‌اند که تعداد شاغلان نسبت به سال قبل ۳۵/۵ درصد افزایش یافته است.

در همین سال ارزش تولیدات معادن بالغ بر ۴۸۸۶ میلیارد ریال بوده است. که در بین فعالیت های مختلف معادن سنگ آهن، شن و ماسه و سنگهای تزئینی به ترتیب با ۳۱۸۷، ۳۷۰ و ۳۱۶ میلیارد ریال بالاترین ارزش تولیدات سالانه را داشته اند. ارزش افزوده حاصل از فعالیت معادن در حال بهره برداری استان در سال ۱۳۹۵ بالغ بر ۳۶۱۱ میلیارد ریال بوده است که معادن سنگ آهن، سنگهای تزئینی و شن و ماسه به ترتیب با ۲۴۰۹، ۲۶۸ و ۲۵۰ میلیارد ریال دارای بالاترین میزان ارزش افزوده بوده اند. مجموع ارزش افزوده این معادن بیش از ۸۱ درصد از کل ارزش افزوده این بخش را به خود اختصاص داده است.

در سال ۱۳۹۵ بیش از ۴۹۵ میلیارد ریال سرمایه گذاری جدید انجام شده است که بیش از ۶۳ درصد مربوط به ماشین آلات، ابزار و وسایل کار بادوام و تجهیزات اداری و ۲۱ درصد مربوط به توسعه و اکتشاف بوده است.

۵-۱- مشخصات عمومی معادن در حال بهره برداری بر حسب فعالیت

سال و فعالیت	تعداد معادن			تعداد شاغلان (نفر)	جبران خدمات مزد و حقوق بگیران (میلیون ریال)
	جمع	مدیریت عمومی	مدیریت خصوصی		
۱۳۸۰ ^(۱)	...	...	...	...	...
۱۳۸۵.....	۱۸۶	۵	۱۸۱	۲۲۲۶	۶۰۹۶۴
۱۳۹۰.....	۴۷۷	۹	۴۶۸	۴۲۸۰	۲۹۷۲۵۴
۱۳۹۱.....	۴۳۱	۷	۴۲۴	۴۱۳۷	۲۷۲۲۵۸
۱۳۹۲.....	۴۷۹	۷	۴۷۲	۵۵۳۵	۵۲۹۰۶۲
۱۳۹۳.....	۵۲۸	۱۱	۵۱۷	۵۱۱۴	۶۰۳۴۱۲
۱۳۹۴.....	۴۷۲	۱۵	۴۵۶	۴۰۴۵	۵۹۷۳۵۰
۱۳۹۵.....	۳۶۳	۹	۳۵۴	۵۴۸۲	۱۳۹۴۹۹۲
استخراج زغال سنگ خشک.....	۳	۰	۳	۱۵۲	۳۱۸۱۶
استخراج سنگ آهن.....	۲۶	۰	۲۶	۲۵۵۸	۹۵۰۴۳۸
استخراج سنگ سرب و روی.....	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ طلا.....	۱	۰	۱	۵۶	۱۰۴۲۱
استخراج سنگ مس.....	۶	۰	۶	۲۵۸	۴۸۸۴۶
استخراج سنگ کرومیت.....	۱۶	۰	۱۶	۲۷۰	۳۶۵۲۶
استخراج سنگ منگنز.....	۳	۰	۳	۹	۳۱۵
استخراج بوکسیت.....	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ نیکل، آنتیموان و تیتانیوم	۱	۰	۱	۱۱	۲۵۶۰
استخراج شن و ماسه.....	۱۱۳	۹	۱۰۴	۶۹۵	۸۵۷۹۴
استخراج سنگهای ترثینی.....	۲۸	۰	۲۸	۳۶۹	۶۸۳۴۸
استخراج سنگ لاشه.....	۷۷	۰	۷۷	۲۹۹	۲۴۲۳۱
استخراج سنگ بالاست.....	۱	۰	۱	۱۵	۱۱۳۴۸
استخراج سنگ آهک.....	۲۲	۰	۲۲	۲۲۹	۳۹۴۶۸
استخراج سنگ گچ.....	۲۰	۰	۲۰	۹۲	۹۴۳۱
استخراج کائولن و خاک نسوز.....	۲۶	۰	۲۶	۱۵۷	۲۶۳۴۵
استخراج دولومیت.....	۱	۰	۱	۷	۵۴۳
استخراج بنتونیت و گل سرشوی.....	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج گل سفید.....	۰	۰	۰	۰	۰

۱-۵- مشخصات عمومی معادن در حال بهره برداری بر حسب فعالیت (دنباله)

سال و فعالیت	تعداد معادن			تعداد شاغلان (نفر)	جبران خدمات مزد و حقوق بگیران (میلیون ریال)
	جمع	مدیریت عمومی	مدیریت خصوصی		
استخراج باریت، خاک سرخ و زرد	۶	۰	۶	۵۵	۸۰۸۸
استخراج سولفات استرونیوم و بر	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج سولفات سدیم.....	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج فلورین.....	۱	۰	۱	۵	۶۲۴
استخراج فسفات، پتاس، ید و.....	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج تورب.....	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج نمک.....	۵	۰	۵	۴۷	۶۲۷۷
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج سیلیس.....	۴	۰	۴	۱۸	۱۷۹۲
استخراج پوکه معدنی.....	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج فلدسپات.....	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج تالک.....	۲	۰	۲	۲۶	۳۴۸۰
استخراج صدف دریایی و میکا.....	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج منیزیت.....	۰	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ‌های قیمتی و نیمه‌قیمتی	۲	۰	۲	۱۵۴	۲۸۳۰۲

۱- با توجه به اینکه اطلاعات سال ۱۳۸۰ مربوط به خراسان بزرگ می باشد، امکان تفکیک اطلاعات وجود ندارد.

مأخذ- مرکز آمار ایران

۵-۲- تعداد معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت و نوع استخراج

فعالیت	جمع	استخراج روباز	استخراج زیر زمینی	استخراج روباز و زیر زمینی
..... ^(۱) ۱۳۸۰	...	...	...	...
.....۱۳۸۵	۱۸۶	...	...	...
.....۱۳۹۰	۴۷۷	۴۶۹	۶	۲
.....۱۳۹۱	۴۳۱	۴۲۶	۶	۱
.....۱۳۹۲	۴۷۹	۴۷۰	۷	۲
.....۱۳۹۳	۵۲۸	۵۱۰	۱۵	۴
.....۱۳۹۴	۴۷۲	۴۶۱	۸	۲
.....۱۳۹۵	۳۶۳	۳۵۳	۳	۷
استخراج زغال سنگ خشک.....	۳	۰	۱	۲
استخراج سنگ آهن.....	۲۶	۲۶	۰	۰
استخراج سنگ سرب و روی.....	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ طلا.....	۱	۱	۰	۰
استخراج سنگ مس.....	۶	۶	۰	۰
استخراج سنگ کرومیت.....	۱۶	۱۶	۰	۰
استخراج سنگ منگنز.....	۳	۳	۰	۰
استخراج بوکسیت.....	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ نیکل، آنتیموان و تیتانیوم.....	۱	۰	۰	۱
استخراج شن و ماسه.....	۱۱۳	۱۱۳	۰	۰
استخراج سنگهای تزئینی.....	۲۸	۲۸	۰	۰
استخراج سنگ لاشه.....	۷۷	۷۷	۰	۰
استخراج سنگ بالاست.....	۱	۱	۰	۰
استخراج سنگ آهک.....	۲۲	۲۲	۰	۰
استخراج سنگ گچ.....	۲۰	۲۰	۰	۰
استخراج کائولن، خاک نسوز.....	۲۶	۲۶	۰	۰
استخراج دولومیت.....	۱	۱	۰	۰
استخراج بنتونیت و گل سرشوی.....	۰	۰	۰	۰
استخراج گل سفید.....	۰	۰	۰	۰

۲-۵- تعداد معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت و نوع استخراج (دنباله)

فعالیت	جمع	استخراج روباز	استخراج زیر زمینی	استخراج روباز و زیر زمینی
استخراج کائولن، خاک نسوز.....	۲۶	۲۶	۰	۰
استخراج دولومیت.....	۱	۱	۰	۰
استخراج بنتونیت و گل سرشوی....	۰	۰	۰	۰
استخراج گل سفید.....	۰	۰	۰	۰
استخراج باریت، خاک سرخ و زرد.	۶	۵	۰	۱
استخراج سولفات استرونیوم و بر.	۰	۰	۰	۰
استخراج سولفات سدیم.....	۰	۰	۰	۰
استخراج فلورین.....	۱	۱	۰	۰
استخراج فسفات، پتاس، ید و.....	۰	۰	۰	۰
استخراج تورب	۰	۰	۰	۰
استخراج نمک.....	۵	۱	۱	۳
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۰	۰	۰	۰
استخراج سیلیس.....	۴	۴	۰	۰
استخراج پوکه معدنی.....	۰	۰	۰	۰
استخراج فلدسپات.....	۰	۰	۰	۰
استخراج تالک.....	۲	۲	۰	۰
استخراج صدف دریایی و میکا.....	۰	۰	۰	۰
استخراج منیزیت.....	۰	۰	۰	۰
استخراج سنگ‌های قیمتی و نیمه‌قیمتی	۲	۱	۱	۰

۱- با توجه به اینکه اطلاعات سال ۱۳۸۰ مربوط به خراسان بزرگ می باشد، امکان تفکیک اطلاعات وجود ندارد.

مأخذ- مرکز آمار ایران

۳-۵- تعداد شاغلان معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت

سال و فعالیت	جمع	کارکنان خط تولید		سایر کارکنان (اداری، مالی، خدماتی)
		ماهر	ساده	
..... ^(۱) ۱۳۸۰	...	...	...	...
..... ۱۳۸۵	۲۲۲۶	۹۰۲	۸۹۶	۴۲۸
..... ۱۳۹۰	۴۲۸۰	۲۱۷۵	۱۱۸۹	۹۱۶
..... ۱۳۹۱	۴۱۳۹	۲۰۸۹	۱۱۱۶	۹۳۴
..... ۱۳۹۲	۵۵۳۵	۲۴۷۹	۱۹۵۱	۱۱۰۴
..... ۱۳۹۳	۵۱۱۴	۲۵۳۲	۱۳۵۳	۱۲۲۹
..... ۱۳۹۴	۴۰۴۵	۲۰۴۴	۱۲۳۵	۷۶۶
..... ۱۳۹۵	۵۴۸۲	۲۴۸۷	۲۰۵۹	۹۳۶
..... استخراج زغال سنگ خشک.....	۱۵۲	۶۶	۷۴	۱۲
..... استخراج سنگ آهن.....	۲۵۵۸	۷۶۴	۱۴۳۰	۳۶۳
..... استخراج سنگ سرب و روی.....	۰	۰	۰	۰
..... استخراج سنگ طلا.....	۵۶	۴۳	۸	۵
..... استخراج سنگ مس.....	۲۵۸	۱۱۸	۷۳	۶۸
..... استخراج سنگ کرومیت.....	۲۷۰	۱۷۸	۶۹	۲۳
..... استخراج سنگ منگنز.....	۹	۴	۲	۳
..... استخراج بوکسیت.....	۰	۰	۰	۰
..... استخراج سنگ نیکل، آنتیموان و تیتانیوم.....	۱۱	۵	۴	۲
..... استخراج شن و ماسه.....	۶۹۵	۴۳۹	۹۵	۱۶۱
..... استخراج سنگهای تزئینی.....	۳۶۹	۲۴۹	۶۳	۵۷
..... استخراج سنگ لاشه.....	۲۹۹	۱۷۴	۴۸	۷۷
..... استخراج سنگ بالاست.....	۱۵	۱۲	۲	۱
..... استخراج سنگ آهک.....	۲۲۹	۱۶۸	۱۰	۵۱
..... استخراج سنگ گچ.....	۹۲	۴۲	۲۳	۲۷
..... استخراج کائولن و خاک نسوز....	۱۵۷	۹۴	۱۸	۴۵
..... استخراج دولومیت.....	۷	۳	۳	۱
..... استخراج بنتونیت و گل سرشوی	۰	۰	۰	۰
..... استخراج گل سفید.....	۰	۰	۰	۰

۳-۵- تعداد شاغلان معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت (دنباله)

سایر کارکنان (اداری، مالی، خدماتی)	کارکنان خط تولید		جمع	سال و فعالیت
	ساده	ماهر		
۱۰	۱۴	۳۱	۵۵	استخراج باریت، خاک سرخ و زرد..
۰	۰	۰	۰	استخراج سولفات استرونیوم و بر.
۰	۰	۰	۰	استخراج سولفات سدیم
۱	۰	۴	۵	استخراج فلورین
۰	۰	۰	۰	استخراج فسفات، پتاس، ید و
۰	۰	۰	۰	استخراج تورب.....
۹	۱۸	۲۰	۴۷	استخراج نمک
۰	۰	۰	۰	استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)
۶	۱	۱۱	۱۸	استخراج سیلس
۰	۰	۰	۰	استخراج پوکه معدنی
۰	۰	۰	۰	استخراج فلدسپات.....
۸	۴	۱۴	۲۶	استخراج تالک
۰	۰	۰	۰	استخراج صدف دریایی و میکا.....
۰	۰	۰	۰	استخراج منیزیت
۶	۱۰۰	۴۸	۱۵۴	استخراج سنگ‌های قیمتی و نیمه‌قیمتی

۱- با توجه به اینکه اطلاعات سال ۱۳۸۰ مربوط به خراسان بزرگ می باشد، امکان تفکیک اطلاعات وجود ندارد.
مأخذ- مرکز آمار ایران

۴-۵- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره برداری برحسب
فعالیت (هزار تن - میلیون ریال)

سال و فعالیت		مقدار		ارزش	
		۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۴
جمع.....	۱۸۲۲۳	۲۰۸۶۸	۳۷۰۴۰۳۶	۴۸۸۶۸۲۱	
استخراج زغال سنگ خشک.....	۱۷	۳۸	۷۱۰۳۳	۶۵۷۶۰	
استخراج سنگ آهن.....	۴۳۴۹	۷۸۹۳	۲۴۷۰۲۱۱	۳۱۸۷۲۰۴	
استخراج سنگ سرب و روی.....	۰	۰	۰	۰	
استخراج سنگ طلا.....	۰	۹۴	۰	۶۰۷۳۱	
استخراج سنگ مس.....	۹۸	۶۳	۲۲۰۱۴	۱۱۲۶۶۶	
استخراج سنگ کرومیت.....	۱۱	۲۲	۵۰۶۹۱	۷۴۵۸۳	
استخراج سنگ منگنز.....	۱۱	۱	۲۸۸۱۴	۲۱۵۰	
استخراج بوکسیت.....	۰	۰	۰	۰	
استخراج سنگ نیکل، آنتیموان و تیتانیوم..	//	۱	۱۰۱۶۴	۵۱۰۰	
استخراج شن و ماسه.....	۴۷۲۰	۴۸۵۲	۲۰۴۸۴۹	۳۷۰۲۰۹	
استخراج سنگهای تزئینی.....	۲۸۱	۵۷۰	۱۲۵۴۷۰	۳۱۵۹۱۵	
استخراج سنگ لاشه.....	۶۲۰	۴۶۹	۹۴۴۶۳	۷۹۷۴۸	
استخراج سنگ بالاست.....	۵۵	۳۸	۲۱۵۸۴	۱۷۰۰۵	
استخراج سنگ آهک.....	۶۳۹۹	۴۷۰۰	۳۴۴۵۱۷	۲۷۴۸۸۹	
استخراج سنگ گچ.....	۹۵۸	۱۲۶۷	۴۹۹۰۱	۷۰۸۸۷	
استخراج کائولن، خاک نسوز و	۴۴۰	۶۶۶	۸۳۰۴۸	۱۴۲۳۲۱	
استخراج دولومیت.....	۲۰	۱۱	۹۶۰۰	۲۰۳۵	
استخراج بنتونیت و گل سرشوی.....	۷۴	۰	۱۶۲۷۴	۰	
استخراج گل سفید.....	۰	۰	۰	۰	

۴-۵- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره برداری برحسب
فعالیت (دنباله)
(هزار تن - میلیون ریال)

سال و فعالیت		مقدار		ارزش	
		۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۵
۱۱	استخراج باریت ، خاک سرخ و زرد.....	۱۰	۲۵۹۵۶	۲۷۳۴۸	
۰	استخراج سولفات استرونیوم و بر.....	۰	۰	۰	
۰	استخراج سولفات سدیم	۰	۰	۰	
۱	استخراج فلورین.....	۱	۱۸۰۰	۱۵۰۰	
۰	استخراج فسفات، پتاس، ید و	۰	۰	۰	
۰	استخراج تورب	۰	۰	۰	
۴۸	استخراج نمک	۶۱	۱۱۱۸۱	۱۳۸۰۰	
۰	استخراج قیر جامد (بیتومین).....	۰	۰	۰	
۸۷	استخراج سیلیس.....	۶۷	۹۵۸۳	۱۳۸۳۷	
۸	استخراج پوکه معدنی	۰	۱۷۰۷	۰	
۴	استخراج فلدسپات.....	۰	۶۳۰	۰	
۱۰	استخراج تالک	۴۶	۲۹۷۰	۶۲۶۴	
۰	استخراج صدف دریایی و میکا.....	۰	۰	۰	
۰	استخراج منیزیت	۰	۰	۰	
//	استخراج سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی	۱	۴۷۵۷۸	۴۲۸۶۹	

مأخذ- مرکز آمار ایران

۵-۵- ارزش افزوده و ارزش پرداخت ها و دریافت های معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت: ۱۳۹۵
(میلیون ریال)

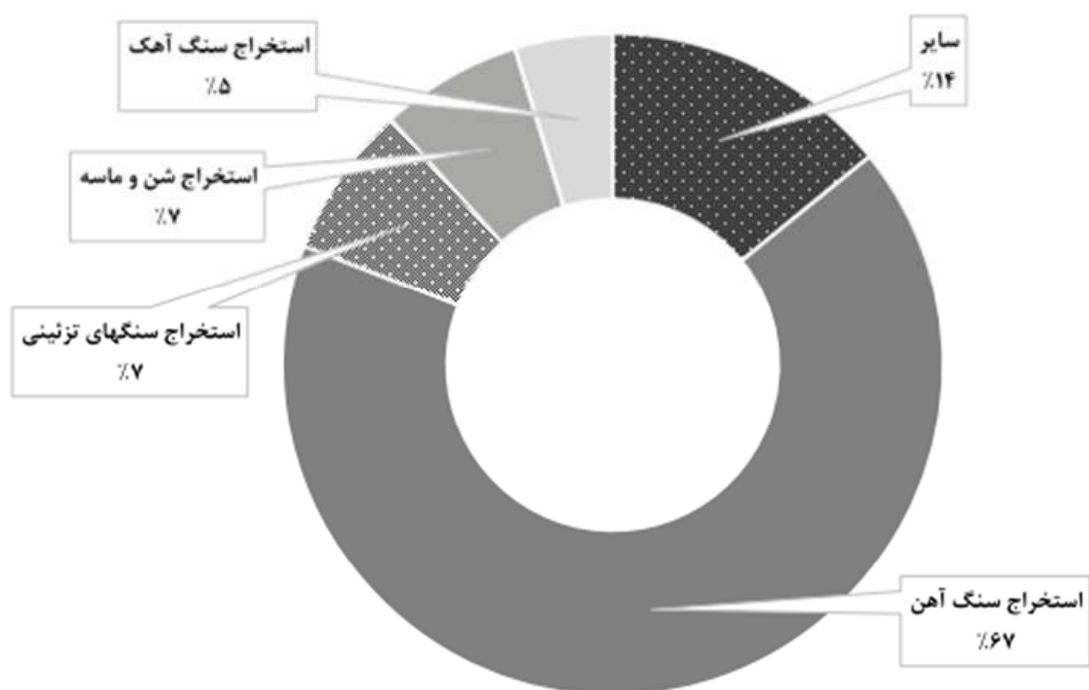
دریافت ها (ستانده ها)	پرداخت ها (داده ها)	ارزش افزوده	سال و شهرستان
۵۱۸۵۴۷۱	۱۵۷۴۱۴۲	۳۶۱۱۳۲۹	جمع.....
۶۶۱۹۰	۱۰۴۱۸	۵۵۷۷۲	استخراج زغال سنگ خشک.....
۳۴۶۳۶۱۷	۱۰۵۴۵۸۵	۲۴۰۹۰۳۲	استخراج سنگ آهن.....
.	.	.	استخراج سنگ سرب و روی.....
۶۱۲۳۱	۳۳۳۱۱	۲۷۹۲۰	استخراج سنگ طلا.....
۱۱۲۷۸۶	۱۸۴۲۲	۹۴۳۶۴	استخراج سنگ مس.....
۸۲۵۱۴	۳۰۵۱۳	۵۲۰۰۱	استخراج سنگ کرومیت.....
۲۱۷۱	۲۷۱	۱۹۰۰	استخراج سنگ منگنز.....
.	.	.	استخراج بوکسیت.....
۵۱۰۰	۱۷۵۲	۳۳۴۸	استخراج سنگ نیکل، آتیموان و تیتانیوم..
۳۷۶۵۳۶	۱۲۶۰۵۵	۲۵۰۴۸۱	استخراج شن و ماسه
۳۱۹۳۲۰	۵۱۵۴۲	۲۶۷۷۷۸	استخراج سنگهای تزئینی
۸۰۹۷۳	۲۲۸۱۳	۵۸۱۶۰	استخراج سنگ لاشه
۱۷۰۰۵	۱۱۹۳۹	۵۰۶۵	استخراج سنگ بالاست
۲۷۵۲۰۸	۱۰۲۵۳۶	۱۷۲۶۷۲	استخراج سنگ آهک
۷۱۹۴۲	۳۳۶۶۸	۳۸۲۷۴	استخراج سنگ گچ
۱۴۲۸۶۸	۵۱۳۲۳	۹۱۵۴۵	استخراج کائولن و خاک نسوز
۲۰۳۵	۹۰۷	۱۱۲۹	استخراج دولومیت
.	.	.	استخراج بنتونیت و گل سرشوی.....
.	.	.	استخراج گل سفید

۵-۵- ارزش افزوده و ارزش پرداخت ها و دریافت های معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت: ۱۳۹۵ (دنباله)
(میلیون ریال)

دریافت ها (ستانده ها)	پرداخت ها (داده ها)	ارزش افزوده	سال و شهرستان
۲۷۶۳۶	۵۳۰۳	۲۲۳۳۳	استخراج باریت، خاک سرخ و زرد
.	.	.	استخراج سولفات استرونیوم و بر.....
.	.	.	استخراج سولفات سدیم
۱۵۰۰	۳۴۰	۱۱۶۰	استخراج فلورین
.	.	.	استخراج فسفات، پتاس، ید و.....
.	.	.	استخراج تورب
۱۳۸۰۰	۳۷۹۲	۱۰۰۰۸	استخراج نمک
.	.	.	استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین).....
۱۳۹۰۵	۷۹۶۹	۵۹۳۶	استخراج سیلیس
.	.	.	استخراج پوکه معدنی
.	.	.	استخراج فلدسپات
۶۲۶۴	۱۲۲۴	۵۰۴۰	استخراج تالک
.	.	.	استخراج صدف دریایی و میکا.....
.	.	.	استخراج منیزیت
۴۲۸۶۹	۵۴۵۸	۳۷۴۱۲	استخراج سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی

مأخذ- مرکز آمار ایران

۱-۵- نسبت ارزش افزوده معادل در حال بهره‌برداری: ۱۳۹۵

منبع: جدول ۵-۵

۵-۶- سرمایه گذاری معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت و نوع اموال
سرمایه ای: ۱۳۹۵
(میلیون ریال)

ساختمان و تاسیسات (بدون زمین)	وسایل نقلیه	ماشین آلات، ابزار و وسایل کار با دوام و تجهیزات اداری	جمع	سال و فعالیت
۸۵۷۸	۴۷۳۹۶	۳۱۳۴۷۸	۴۹۵۰۷۶	جمع.....
.	.	۷۶	۱۶۶	استخراج زغال سنگ خشک.....
۵۵۰۴	۴۳۵۶۶	۲۳۹۰۷۶	۴۰۷۲۰۱	استخراج سنگ آهن.....
.	.	.	.	استخراج سنگ سرب و روی.....
۱۸۴	۶۸۰	۱۴۱۱	۲۲۷۵	استخراج سنگ طلا.....
.	.	۱۲	۱۲	استخراج سنگ مس.....
.	۶۱۷	۲۸۵۷	۵۶۶۹	استخراج سنگ کرومیت.....
.	.	.	۵	استخراج سنگ منگنز.....
.	.	.	.	استخراج بوکسیت.....
۲۵۰۰	۴۰۴	۶۳۰۷	۱۱۴۱۱	استخراج سنگ نیکل ، آنتیموان و تیتانیوم
۱۶۹	-۵۹۶۵	۱۳۲۶	-۴۱۷۵	استخراج شن و ماسه
۴۶	-۶۴۹	۱۳۳۶۸	۱۳۳۱۶	استخراج سنگهای تزئینی.....
.	-۹۹	۵۸۴۷	۵۸۵۶	استخراج سنگ لاشه.....
.	.	.	.	استخراج سنگ بالاست.....
.	۲۵۳	۱۹۴۰۳	۱۹۷۰۷	استخراج سنگ آهک.....
۱۴۴	۷۰۸۲	۲۳۸۷	۹۸۴۱	استخراج سنگ گچ.....
.	۸۱۷	۸۶۸۶	۹۹۰۶	استخراج کائولن، خاک نسوز
.	.	۲۵۰	۲۵۰	استخراج دولومیت.....
.	.	.	.	استخراج بنتونیت و گل سرشوی.....
.	.	.	.	استخراج گل سفید.....

۵-۶- سرمایه گذاری معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت و نوع اموال
سرمایه ای: ۱۳۹۵ (دنباله)
(میلیون ریال)

سال و فعالیت	جمع	ماشین‌الات، ابزار و وسایل کار با دوام و تجهیزات اداری	وسایل نقلیه	ساختمان و تاسیسات (بدون زمین)
استخراج باریت، خاک سرخ و زرد	۶۰۵	۶۰۲	.	.
استخراج سولفات استرونیوم و بر.....	.	.	.	.
استخراج سولفات سدیم.....	.	.	.	.
استخراج فلورین.....	۴۲۸۰	۴۰۰۰	۲۵۰	۳۰
استخراج فسفات، پتاس، ید و	.	.	.	.
استخراج تورب.....	.	.	.	.
استخراج نمک.....	۴۵۵	۴۵۵	.	.
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین).....	.	.	.	.
استخراج سیلیس.....	۴۱۰	۱۰	.	.
استخراج پوکه معدنی.....	.	.	.	.
استخراج فلدسپات.....	.	.	.	.
استخراج تالک.....	۴۳۳۰	۴۰۵۰	۲۴۰	.
استخراج صدف دریایی و میکا.....	.	.	.	.
استخراج منیزیت	.	.	.	.
استخراج سایر سنگ های قیمتی ونیمه قیمتی	۳۵۵۶	۳۳۵۶	۲۰۰	.

۵-۶- سرمایه گذاری معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت و نوع اموال
سرمایه ای: ۱۳۹۵ (دنباله)
(میلیون ریال)

سایر	نرم افزارهای رایانه ای	توسعه و اکتشاف	راه اختصاصی	سال و فعالیت
۴۰۶۶	۳۶۲	۱۰۵۷۶۵	۱۵۴۳۲	جمع.....
.	.	.	۹۰	استخراج زغال سنگ خشک.....
۳۷۲۷	۱۹۱	۱۰۳۴۴۵	۱۱۶۹۲	استخراج سنگ آهن.....
.	.	.	.	استخراج سنگ سرب و روی.....
.	.	.	.	استخراج سنگ طلا.....
.	.	.	.	استخراج سنگ مس.....
.	.	۱۱۲۰	۱۰۷۴	استخراج سنگ کرومیت.....
۵	.	.	.	استخراج سنگ منگنز.....
.	.	.	.	استخراج بوکسیت.....
.	.	۱۲۰۰	۱۰۰۰	استخراج سنگ نیکل ، آنتیموان و تیتانیوم
۲۲۵	.	.	۷۱	استخراج شن و ماسه
۶۴	۷۰	.	۴۱۷	استخراج سنگهای تزئینی.....
۶	۳	.	۱۰۰	استخراج سنگ لاشه.....
.	.	.	.	استخراج سنگ بالاست.....
.	.	.	۵۲	استخراج سنگ آهک.....
۶	۵۶	.	۱۶۷	استخراج سنگ گچ.....
۳۴	.	.	۳۶۹	استخراج کائولن، خاک نسوز
.	.	.	.	استخراج دولومیت.....
.	.	.	.	استخراج بنتونیت و گل سرشوی.....
.	.	.	.	استخراج گل سفید.....

۵-۶- سرمایه گذاری معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت و نوع اموال
سرمایه ای: ۱۳۹۵ (دنباله)
(میلیون ریال)

سایر	نرم افزارهای رایانه ای	توسعه و اکتشاف	راه اختصاصی	سال و فعالیت
.	۲	.	.	استخراج باریت، خاک سرخ و زرد
.	.	.	.	استخراج سولفات استرونیوم و بر
.	.	.	.	استخراج سولفات سدیم
.	.	.	.	استخراج فلورین
.	.	.	.	استخراج فسفات ، پتاس ، ید و
.	.	.	.	استخراج تورب
.	.	.	.	استخراج نمک
.	.	.	.	استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)
.	.	.	۴۰.	استخراج سیلیس
.	.	.	.	استخراج پوکه معدنی
.	.	.	.	استخراج فلدسپات
.	۴۰	.	.	استخراج تالک
.	.	.	.	استخراج صدف دریایی و میکا
.	.	.	.	استخراج منیزیت
.	.	.	.	استخراج سایر سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی

مأخذ- مرکز آمار ایران

۷-۵- مشخصات عمومی شرکت های تعاونی معدنی در پایان سال

سال و شهرستان ^(۱)	تعداد	عضو	شاغلان	سرمایه (میلیون ریال)
.....۱۳۸۰ ^(۲)	۴۷	۴۶۵	۲۷۶	۱۰۲۳۱۹۹
.....۱۳۸۵	۶۰	۸۹۹	۵۰۸	۱۰۲۴۵۹۱
.....۱۳۹۰	۱۱۳	۲۱۰۶	۱۲۸۴	۱۰۲۷۱۵۸
.....۱۳۹۲	۱۹۹	۳۶۶۱	۱۹۲۵	۱۰۲۹۸۵۱
.....۱۳۹۳	۲۱۰	۳۸۸۳	۲۳۶۷	۱۱۰۳
.....۱۳۹۴	۲۲۰	۳۹۸۳	۲۵۴۹	۹۴۳۹۶
.....۱۳۹۵	۲۱۴	۳۹۵۶	۲۴۵۶	۱۹۶۱۳۱
.....۱۳۹۶ ^(۳)	۱۹۰	۴۰۱۴	۲۰۸۹	۱۷۳۵۳۹
.....باخرز	۲	۲۴	۷	۷۰۰۴
.....بجستان	۳	۳۰	۲۴	۸۰۷
.....بردسکن	۰	۰	۰	۰
.....بینالود	۱	۹	۰	۰
.....تایباد	۱۰۶	۲۶۲۹	۶۴۴	۷۶۰۵۳
.....تربت جام	۱	۸	۶	۱۵
.....تربت حیدریه	۲	۱۴	۱۰	۳
.....جغتای	۱	۸۷	۸۷	۱۱۷۴
.....جوین	۱	۷	۷	۱۱
.....چناران	۴	۱۶۶	۴۴	۸۲
.....خلیل آباد	۰	۰	۰	۰
.....خواف	۱	۲۱	۵۰	۲۰۹۹۹
.....خوشاب	...	...	...	...
.....داورزن	...	...	...	...
.....درگز	۰	۰	۰	۰

۷-۵- مشخصات عمومی شرکت های تعاونی معدنی در پایان سال (دنباله)

سرمایه (میلیون ریال)	شاغلان	عضو	تعداد	سال و شهرستان ^(۱)
۰	۰	۰	۰	رشتخوار.....
۰	۲	۸	۱	زاوه.....
۱۵۶۷	۲۲۹	۱۲۸	۱۰	سبزوار.....
۰	۰	۰	۰	سرخس.....
۵۶	۳۰	۴۳	۵	فریمان.....
۱۱۸۷	۳۷۴	۳۹۱	۷	فیروزه.....
۰	۰	۰	۰	قوچان.....
۱۱	۵	۷	۱	کاشمر.....
۰	۰	۰	۰	کلات.....
۷۷	۵۲	۷۱	۷	گناباد.....
۶۴۴۰۸	۴۲۷	۳۷۹	۳۴	مشهد.....
۰	۰	۰	۰	مه ولات.....
۸۵	۹۱	۹۲	۳	نیشابور.....

۱- اطلاعات شهرستان های داورزن و خوشاب با سبزوار لحاظ شده است.

۲- با توجه به اینکه اطلاعات سال ۱۳۸۰ مربوط به خراسان بزرگ می باشد، امکان تفکیک اطلاعات وجود ندارد.

۳- علت کاهش تعداد تعاونی ها در سال ۹۶، انحلال یا غیرفعال شدن می باشد.

مأخذ- اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی خراسان رضوی